

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

xij. Quæ Matrimonium impedire possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

virum consenserit? Et responsum est, nō debere ex isto facto coniugium iudicari, cū in eo nec substantia coniugalis contractus, nec forma contrahendi cōiugium inueniri valeat: quoniam ex altera parte solummodo dolus adfuit, consensus omnino defuit: sine quo cætera fœdus coniugale perficere nequeunt. Sed donec expressè non appareat, quòd is, qui mulierē desponsauit in propria persona, sub nomine tamen alieno, quo vocari tunc se finxit, dissen sit, interim erit pro matrimonio præsumendum.

QVÆ MATRIMONIUM
impedire possunt,

TITVLVS XII.

Error personæ, & conditionis impedit matrimonium, non autem qualitatis & fortunæ. hoc dicit.

ERgo nō omnis error matrimonium impedit: nam si quis corruptam in uxorem accipit, quam virginem arbitratur: vel, qui accipit meretricē, quā putat esse castam: vterque quidem errat, neutro tamen casu ob errorem matrimonium infringitur.

Ei qui scienter ducit in uxorem publicā meretricem, peccata remittuntur. h. d.

capit. inter opera. ext. de sponsal. Quin potius qui scientes & prudētes, mulieres publicas de lupanari extraxerint, & in vxores duxerint, quod agent, in re-

misionē proficiet peccatorū: cū inter opera charitatis non minimum sit, errantem ab erroris semita reuocare.

Qualis sit error personæ, conditionis, fortunæ, & qualitatis. h. d.

Solum igitur personæ, & conditionis error obstat matrimonio: qualitatis verò, & fortunæ non obstat. Est autem error personæ, cū hic, qui est Ioannes, Paulus putatur. Conditionis, cū is, qui seruus est, liber creditur. Fortunæ, vt cū is, qui pauper est, diues existimatur, vel contrā. Qualitatis, cū is reputatur bonus, qui tamen est malus. Sunt & alij plures modi, quibus matrimonia impediuntur: vtputà, cōditio apposita & nō impleta, secundū ea, quæ suprā diximus de sponsalibus.

Sacer ordo, & uotū solenne impediūt matrimonium contrahendum, & contractū dirimunt: uotum autem simplex solum impedit contrahendum, & pro uoto simplici fracto imponenda est pœnitentia. h. d.

Item voti^b solennis emissio, & sacri ordinis susceptio, tā matrimonium impedit contrahendum, quā postea contractū dirimit. Secus verò statuitur in voto simplici: quanquam enim contrahendum impediatur, non tamen cōtractum dissoluit. Sic & religionis habitus sine professione susceptus, ne contrahatur, impedit, sed iam contractas nuptias nequaquā tollit. Huic

cap. 1. et 2. & per totū tit. extra. qui cleri. uel uoue. matri. cōtra. poss.

tamen, qui nubēdo votum simplex fecit irritum, quanto illud manifestius emisit, tanto propter plurimum scādalum erit durior imponenda pœnitentia.

Christiani non debent nubere infidelibus & si nubant, sunt excommunicandi. h. d.

Cultus quoq; disparitas matrimonium, & contrahendum impedit, & contractum interdū dirimit: si quis^a enim Iudææ conjugali societate iūgi voluerit, siue Christiana Iudæo, vel aliās infideli, siue Iudæa, vel aliās infidelis Christiano carnali consortio misceatur, quicumq; eorū id commisisse deprehenditur, à Christiano cœtu & Ecclesiæ cōmunionē protinus segregandus erit.

Si unus infidelium coniugum conuertatur ad fidem, & alter nolit sibi cohabitare, uel non siue peccato mortali, soluitur coniugium, & conuersus cum alia contrahere poterit, & proles communis conuerso assignabitur. h. d.

^b *ca. quanto. §. si enim aliter. extr. de diuort.* Item^b si alter infidelium coniugum ad fidem Catholicā conuertatur, & alter, q in infidelitate remansit, vel nullo pacto, vel non sine blasphemia diuini nominis, vel ut Catholicum ad mortale peccatum protrahat, ei cohabitare voluerit, conuersus, quasi priore matrimonio dissoluto, licitè ad secunda vota conuolare poterit, & cōmunis proles ipsi conuerso assignabitur.

Si alter infidelium coniugum conuertatur & antequā alij legitimè cōiunctus fuerit, alius quoq; conuertatur, debet se iniicere recipere. h. d.

Quòd si conuersum^c ad fidē & vxor cōuersa sequatur, antequam propter causas prædictas legitimam maritus ducat vxorem, eam recipere compellitur: nec quicquam conuerso pderit, quòd iam secundum^d ritū suū eandem repudiauerit, cū repudium ipsum veritas Evangelica repudiauerit: sed nec fornicationē dimissor dimissæ poterit obijcere, propterea quòd alij post repudium nupsit, nisi aliās fornicata fuerit.

Si paganus prius plures uxores habeat, post fidem susceptam adhærebit primæ. h. d.

Quia verò^e pagani in plures simul fœminas affectum conjugalem diuidunt, vtrū post cōuersionem omnes, vel quam ex omnibus conuersus retinere valeat, non immeritò dubitari poterit. Et cū nulli vnquam licuerit plures habere simul vxores, nisi cui diuina fuit reuelatione cōcessum, nec cuiquam vxore etiam ob fornicationem dimissa, aliā liceat superinducere, euidenter apparet, pluralitatem in vtroq; sexu (cū inter coniuges seruanda sit æqualitas) circa matrimonium reprobādā, & de pluribus primam tantū retinendam.

Matrimonium non soluitur altero coniugū fidelium in hæresim lapsa. h. d.

Alia sanè causa est eorum cōiugum^f, quorum alter, vel in hæresim labitur, vel ad infidelium tran-

cap. gaudeamus. §. quòd si conuersum. extr. de diuort.

d. cap. gaudeamus. §. qui autem. de diuort.

d. cap. gaudeamus. §. quia uerb. extr. de diuort.

cap. quanto. §. si uerò. de diuort.

transit errorem: neq; enim hoc casu, qui relinquitur, ad secundas nuptias descendere poterit. Nam etsi matrimonium verum inter infideles sit, non tamé est ratum: inter fideles autem, & verum & ratum existit, quia sacramentum fidei, quod semel est admissum, nunquam amittitur, sed ratum efficit coniugij sacramentum, vt ipsum in coniugibus, ipso durante, perduret.

Per dationem instantiæ soluitur argumentum. h. d.

d. cap. quanto. s. nec obstat. ext. de diuort.

Nec^a refert, quod à quibusdã forsan obijci posset, quòd fidelis relictus non debeat iure suo sine culpa priuari, cum idé multis casibus contingat, vt si alter coniugum incidatur. Ex hoc quoque quorundam malitiæ occurrunt, qui odio coniugum simularent heresim, vt postmodum nubentibus coniugibus ab ipsa resilirent. Quinimodò, qui in fide permãserit, ad eum, qui ab hæresi vel infidelitate ad Ecclesiam reuertitur, vel inuitus redire cogendus erit, nisi ad religionem transire maluerit.

Coniugiorum aliud est legitimum & non ratum, aliud legitimum & ratum, aliud ratum & non legitimum. h. h.

b. ean. fin. s. item illud. 28. q. 1.

Ex his apparet coniugium^b aliud esse legitimum, & non ratum: aliud legitimum, & ratum: quoddam verò, quod ratum quidem est, sed non legitimum. Legitimum, & non ratum coniu-

gium est, quod legali institutio ne, vel prouinciæ moribus contrahitur: hoc inter infideles ratum non est, quia dissolui potest dato libello repudij, lege feri, & non lege poli, quam non sequuntur. Inter fideles verò semper ratum est coniugium, cum coniugia semel inter eos contracta nunquam solui possint. Horum verò quedam sunt etiam legitima, veluti cum seruatis nuptialibus ritibus, vxor sponso traditur. Illorum verò coniugia, qui contemptis legitimis solennitatibus, solo affectu aliquam sibi deligunt in coniugem, non legitima, sed rata tantummodò esse creduntur: quanquam enim spreto ritibus Ecclesiæ, matrimonium contrahi non debeat, non tamé ob id solum sacramentum coniugij dissolui debet. Quin potius si tale matrimoniũ fuerit ab Ecclesia postmodum comprobatum, filij generati, & legitimi iudicandi erunt, & hæredes: aliqua tamen illis erit imponenda pœnitentia, qui contemptis Ecclesiæ præceptionibus matrimonium contraxerunt.

Iustus metus, nisi purgatus fuerit, impedit matrimonium. h. d.

Coactio quoq; & iustus violentiæ metus matrimonium impediunt. Cum enim solo cõsensu coniugium contrahatur, plena debet ille securitate gau-

c. cap. cum lo cum. ext. de sponsal.

dere, cuius est animus indagandus, ne metu impulsus dicat sibi placere quod odit. Planè a quæ inuita probat se sponsalia cōtraxisse, si comperiat postmodū spontè cognita, ad matrimonij dissolutionē proclamare & metū causari non poterit.

Furor impedit matrimonium contrahendū, sed non dirimit contractum. h. d.

b *capit. dilectus filius. ext. de spōs. cano. neque furiosus. 32 q. 7.* Furor b quoq; , quia consensum impedit, nuptias contrahi prohibet: contractas autem nō dirimit c.

Frigiditas & coeundi impotentia matrimonium impediunt. h. d.

d *ext. per totū tit. de frigi. & malef.* Item frigiditas d, & coeundi impotentia legitimū matrimonij impedimentum afferunt. Sicut enim puer e, qui debitum reddere nō potest, nō est aptus coniugio: sic, qui ita sunt naturā impotētes, vt nec ope medicorum sine mortis periculo iuari possint, apti ad contrahenda matrimonia minimè putantur.

e *cap. 2. ext. de frigi. & malef.* Ea igitur, quæ ad eō est arcta g, vt mulier fieri & alteri carnaliter commisceri non possit, nisi per incisionē, ad matrimonium contrahendum non debet idonea iudicari.

f *cap. ex literis. extr. de frigi. et malef.*

g *cap. fraternitatis. ext. d. tit.*

Leprosi possunt matrimonium contrahere. h. d.

h *cap. 2. ext. de cōiug. leprof.* Alia est causa leprosoꝝ h: nam si mulierem inuenerint, quæ sibi velit nubere, vel mulier leprosa virum, liberū erit illis cōiugali vinculo colligari.

Publicæ honestatis iustitia impedit matrimonium contrahendum, & contractum dirimit. h. d.

Publicæ i quoque honestatis iustitia, tam matrimonium contrahendum impedit, quàm contractum irritat. Est autem publicæ honestatis iustitia, quæ ex legitimis sponsalibus oritur mulieris, quæ illi coniuncta est, cum qua nunc vir matrimonium contrahere desiderat: vt, ecce cum Berta sponsalia contraxi, volo nunc cum Gemma, quæ Bertæ cognationis vinculo est coniuncta, matrimonium contrahere: publica honestate impediatur. Inhonestū enim ac turpissimum visum est exempli, vt ei quis nubere valeat, cuius coniūctam sponsalia frangendo deceptus perit, ne in eandem eius nubendo coniunctæ, quasi iniuriam cumulet.

Sponsalia pura, & certa ex consensu ualida, licet aliis nulla, inducunt publicæ honestatis iustitiam, quæ sequentia sponsalia dirimit, non præterita. h. d.

Vsq; eadē autem ex puris et certis sponsalibus k impedimentum iustitiæ publicæ honestatis exoritur, vt etiā si illa consanguinitatis, affinitatis, frigiditatis, religionis, aut alia quavis ratione nulla sint, dum tamē nō sint nulla ex defectu cōsensu, nihilominus & impedire, & dirimere sequētia sponsalia, vel matrimonia dignoscātur, licet pcedētia

cap. referēte. ext. qui filij sint legitimi. cap. inuenis. & seq. ext. de sponsali.

cap. 2. de spōs. in 6

tia dissoluere non valeant. Quare, qui sponsalia purè, ac determinatè cum aliqua muliere contraxit, & postmodum cum secunda prioris confanguinea idem fecit, ex priorù sponsaliorum vigore ad matrimonium contrahendum, cum prima remanet obligatus.

Filij nati ex matrimonio, cui obsistit publicæ honestatis iustitia, non succedunt patri scièter contrahenti. h. d.

Filij quoq; nati ex matrimonio, quod publicæ honestatis iustitiâ impediente contractū fuit, cum nec Ecclesiæ permissionem, nec patris allegare possint ignorantiam, ad successionem bonorum paternorum minimè admittentur.

a cap. referent. extra. qui filij sint legitimi.

DE TRIPLICI cognitione,

TITVLVS XIII.

Cognatio est triplex, spiritualis, legalis, & naturalis. & spiritualis cognatio impedit matrimonium contrahendum, & contractum dirimit. h. d.

Utrò magis cognatio matrimonio interdum est impedimento. Est autè cognatio triplex, spiritualis, legalis, & naturalis. Spiritualis cognatio est, atinentia quædã proueniens ex sacramenti collatione, vel ad sacramentum detentione. Non solùm igitur inter baptizantem, & illum qui

b glos. in uer. spiritualis. cap. 1. de cognat. spir. in 6.
c d. cap. 1. de cognat. spir. in 6.

eum de baptismo suscepit, itè inter baptizatum & suscipientis filios, & uxorem ante susceptionem à suscipiente carnaliter cognitam: verùm etiam inter suscipientem, parenteq; baptizati, cognatio spiritualis contrahitur, quæ & contrahendum matrimonium impedit, & dirimit postea contractum. Et quæ de suscipiente dicta sunt, eadem etiã de baptizante sunt intelligenda.

Excepto baptisate, & confirmatione, nõ oritur ex sacramentis cognatio impeditiua matrimonij. h. d.

Eisdem modis ex confirmatione spiritualis cognatio contrahitur, matrimonia similiter impediens contrahenda, & postea contracta dirimens. Ex datione verò aliorum sacramentorum cognatio spiritualis nequaquam oritur, quæ matrimonium impediatur, vel dissoluatur.

d cap. 1. §. fin. de cognat. spir. in 6.

Cognatio spiritualis per Catechismum contracta, impedit matrimonium contrahendum, sed non dirimit contractum. h. d.

Per Catechismum an spiritualis cognatio contrahatur, dubitatum est: & constitutum est, contrahi quidem illam, sed non tantam: licet enim ex ea contrahendum matrimonium impediatur, post eam tamen contractum minimè dissoluetur.

e cap. 2. de cognat. spir. in 6.

Spiritualis cognatio non dirimit matrimonium antea contractum. h. d.